

Mr. sc. Edin IBRIŠEVIĆ

KUĆA JURICA U PASCIMA DONJIM

Abstrakt: *Izgradnja građevina kroz historiju imala je svoj nezaustavljiv graditeljsko-tehnološki razvoj. O ovome svjedoče mnoge građevine iz naše prošlosti. Jedna od takvih građevina nalazi se u Pascima Donjim u zaseoku Jurići. Ovaj objekat već 114 godina odolijeva vremenu i generacijama koje su živjele u njemu. Neodoljivo podsjeća na period uticaja austro-ugarskog načina gradnje i svjedoči o životu ljudi na ovim prostorima.*

Ključne riječi: *Pasci Donji, kuća Jurića, čvrsta gradnja.*

UVOD

Od zaposjedanja Bosne i Hercegovine od strane Austro-ugarske 1878. godine do raspada Hasburškog carstva 1918. godine u našoj zemlji se osjećao uticaj monarhije kako u društveno političkom životu, tako i u drugim sferama življenja poput kulture, obrazovanja, izgradnje itd. Izgradnjom mnogih infrastrukturnih objekata, u tom periodu, ostvaruje se i uticaj na lokalne graditelje da u svojoj gradnji prihvate, za to vrijeme, savremene načine gradnje objekata. Prije svega misli se na izgradnju čvrstih objekata od kamena i cigle i napuštanje tradicionalnog načina koji se ogledao u riglovanju drvene konstrukcije stubova. Takvu jednu građevinu rađenu od čvrstih materijala još uvijek možemo vidjeti u zaseoku Jurići u mjestu Pasci Donji (slika 1.).

Lokacija

Objekat Kuća Jurića nalazi se u zaseoku Jurići pod brojem 176 (slika 2.) u naslju Pasci Donji (Pasci Donji, umjesto ranijeg naziva Pasci Hrvatski (SL.L. NRBIH, 17/55), općina Tuzla. Kuća je vlasništvo Iljke Jurića.

Historijski podaci

Godine 1903. za potrebe življenja svoje porodice zemljoradnik Mijo Jurić iz mjesta Pasci, sagradio je u zaseoku Jurići, koji nosi ime po ovoj porodici, porodičnu kuću. Kuća je izgrađena na brežuljku jer je u to vrijeme bio običaj da

se kuće grade na uzvišenjima. Dugo vremena ova kuća je bila središte lokalnog zbivanja jer je u njoj u različitim periodima bila mjesna uprava, trgovačka magaza, a u neposrednoj blizini kuće nalazilo se „guvno“.(mjesto na kojem se vrhla pšenica za čitavo selo). Sama kuća i njeno dvorište bili su poprište društvenih dešavanja cjelokupnog stanovništva u tom kraju, a u teškim ratnim okolnostima kuća je služila i kao sklonište za lokalno stanovništvo. U ovoj kući odhranjeno je nekoliko generacija Jurića od čega je njih devetnaest steklo visokoškolske diplome. Posljednji stanar u ovoj kući bila je pokojna Veronika Jurić majka današnjeg vlasnika kuće Iljke Jurića. Najmlađi potomak iz ove familije koji nosi ime Mijo Jurić ima 26. godina i živi u Zagrebu (HR).

Opis kuće

Stara kuća Jurića jedna je od prvih koja je građena od čvrstih materijala. Objekat ima prizemlje i sprat. Pravougaone je osnove, a dimenzije su 9 x 6,50 m. Prizemlje je urađeno od obrađenih kamenih blokova, dok je sprat rađen drvenom konstrukcijom, tzv. bondruk konstrukcijom. Nosiva konstrukcija zidova je izrađena od drvenih greda i stubova sa ispunom od pečene cigle. Drvena građa je tesana ručnom žagom. Veličine obje etaže su jednake i zauzimaju prostor od 58.5 m².

Prizemni dio korišten je kao magaza i podijeljen je u dva jednaka dijela. Prizemlje ima pored dvojih vrata i četiri manja otvora koja se koriste kao svjetlarnici. Na otvorima se nalaze drvene „grilje“ koje služe da zaštite robu u magazini od eventualne krađe.

Uz kuću sa duže strane izgrađen je otvoreni trijem, «hajat», dimenzije 9 m x 1.7 m preko kojeg se drvenim stepenicama dolazi do ulaza u kuću. Kuća ima tri prostorije jednake veličine. Sa trijema se ulazi u prvu sobu „kuću“ koja sa današnjeg gledišta arhitekture se može smatrati dnevnim boravkom.

Strme drvene stepenice (slika 3) ispod trijema vode na sprat i natkrivenu

verandu na spratu, iz koje se ulazi u centralnu prostoriju koja se nalazi u središnjem dijelu sprata. Iz nje se ulazi u druge dvije sobe. Krov je četvorovodan, drvene krovne konstrukcije, nagiba 45 stepeni. Pokriven je crijepom.

Zaključak

Objekat je u lošem stanju. Neposrednim uvidom može se vidjeti da je došlo do pomjeranja kamenih blokova (slika 4) što bi onemogućavalo kvalitetnu adaptaciju ovog objekta.

Stara kuća Jurića u Donjim Pascima predstavlja vrijedan primjer stambenog seoskog objekta iz austro-ugarskog perioda i jedna je od rijetkih te vrste na našim prostorima koja se sačuvala do današnjeg vremena. Nužno bi bilo poduzeti adekvatne radnje kako bi se zaštitili kuću od daljnjeg propadanja.

THE HOUSE OF THE JURIĆS IN THE PASCI DONJI

Abstract: *Throughout history, building construction has been marked by unstoppable technological advances, which is witnessed by many old buildings. One of such buildings is located in Pasci Donji, in the hamlet of Jurići. The 114-year-old house has resisted all the times and generations passing by. It irresistibly reminds of the Austro-Hungarian construction influences and it witnesses the way of life of the people who lived in this area.*

Key words: *Pasci Donji, the house of the Jurićs, solid construction.*

Porodice i likovi zavičaja

